

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
БАЛАЛАРДЫ ЕРТЕ ДАМУ ИНСТИТУТЫ**

**МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДА ҚАУІПСІЗ ЖАҒДАЙЛАР
ЖАСАУҒА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАРДЫ ТАЛДАУ НЕГІЗІНДЕ ҚАУІПСІЗ
БІЛІМ БЕРУ ОРТАСЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚ**

**ИНСТРУКЦИЯ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ
БЕЗОПАСНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ НА ОСНОВЕ АНАЛИЗА
ТРЕБОВАНИЙ К СОЗДАНИЮ БЕЗОПАСНЫХ УСЛОВИЙ В ДОШКОЛЬНЫХ
ОРГАНИЗАЦИЯХ**

Нұр – Сұлтан
2022

*Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
«Балаларды ерте дамыту институты» базасында әзірленген*

Мектепке дейінгі ұйымдарда қауіпсіз жағдайлар жасауға қойылатын талаптарды талдау негізінде қауіпсіз білім беру ортасын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулық – Нұр - Сұлтан, 2022 - 36 бет.

Пікір жазғандар:

Б.О. Арзанбаева п.ғ.к., доцент

С.Н. Камелова меңгеруші

Р.Ж..Игибаева әдіскер

Нұсқаулықта мектеп жасына дейінгі балалардың психологиялық қауіпсіздігінің жағдайы ретінде мектепке дейінгі ұйымның білім беру ортасы қарастырылады, мектепке дейінгі ұйымның білім беру ортасының қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша талаптар әзірленді.

Бұл нұсқаулық мектепке дейінгі ұйымдардың қызметкерлеріне арналған.

Нұсқаулық «Балаларды ерте дамыту институтының» Ғылыми-әдістемелік кеңесінде қаралып, ұсынылған (2022 жылғы 25 қаңтардағы № 1 хаттама).

«Балаларды ерте дамыту институты» 2022 ж.

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

Педагогикалық қызметтің табысты болуы көп жағдайда білім беру процесі жүзеге асырылатын ортамен анықталады. «Орта» ұғымы кең мағынада адамға әсер ететін қоршаған ортаның, табиғи, материалдық және әлеуметтік факторлардың жиынтығын білдіреді. Бір затқа немесе біреуге ықпал ету ортаны құраушы белгі, ал баланы дамытудың маңызды факторы мен жағдайы - әлеуметтік орта болып табылады.

Әлеуметтік орта - бұл адамның өмір сүретін ортасы, яғни әлеуметтік өмірде бізді қоршап тұрған барлық заттар және әр адам ерекше қарым-қатынас жасайтын адамдар тобы. Орта адамның дамуы мен мінез-құлқына әсер етеді, білім беру факторы болып табылады. Білім беру ортасы әлеуметтік өмірдің саласы, әлеуметтік-мәдени ортаның кіші жүйесі. Ол тұлғаның қалыптасуына ықпал ететін психологиялық-педагогикалық жағдайлар жүйесі ретінде анықталады, балалар мен ересектердің өмір сүруі мен дамуының жайлылығын қамтамасыз етуге, орта субъектілерінің тұлғалық өсуіне ықпал етуге арналған.

Тұлғаны оңтайлы дамыту және баланың денсаулығын сақтау сапалы білім беру ортасын қолдау, оның қауіпсіздігін қамтамасыз ету арқылы мүмкін болады. Қауіпсіздік-тұлғаның, әлеуметтік ұйымның, қоғамның қалыпты дамуы үшін қажетті жағдай. Қауіпсіздікті физикалық және психологиялық деп жіктеуге болады.

Мектепке дейінгі ұйымның білім беру ортасының қауіпсіздігі мәселесі өзекті болып келеді, сондықтан ол балаларды физикалық және психологиялық қауіптен қорғау фактісі ретінде қарастырылады. Мектепке дейінгі жас физикалық және психикалық денсаулықтың негізін қалыптастыруда шешуші фактор болып табылады.

Нұсқаулықтың **мақсаты** оқыту сапасын арттыруға, еркін, мәдениетті, білімді, рухани дамыған және дені сау, әлеуметте белсенділік танытатын тұлғаны қалыптастыруға ықпал ететін жайлы жағдайлар жасау, қол жетімді білім беру ортасын құру болып табылады.

Бұл материал балабақшаларда қауіпсіз білім беру ортасын қамтамасыз ету бойынша мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтеріне арналған нұсқаулық болып табылады.

ҚАУІПСІЗ БІЛІМ БЕРУ ОРТАСЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚ

Қауіпсіздікке қойылатын жалпы талаптар

Мектепке дейінгі ұйымдарда білім беру процесін мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесін регламенттейтін нормативтік құқықтық құжаттарға сәйкес ұйымдастыру қажет.

Мектепке дейінгі ұйымда білім беру процесін ұйымдастыруға педагогтік немесе тиісті бейіні бойынша өзге де кәсіптік білімі бар және тәрбиеленушілерді оқыту мен тәрбиелеу бойынша педагогтің кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагог қызметкерлер жіберіледі.

Мектепке дейінгі ұйым басшысы тәрбиеші лауазымына қабылдау кезінде қызметкерге балалардың өмірі мен денсаулығын сақтау оның тікелей және негізгі міндеті екендігін айтуы керек, бұл ұстаным лауазымдық нұсқаулықта нақты және толық көрсетілуі тиіс.

Мектепке дейінгі ұйым басшысы айына кемінде бір рет рұқсатнамалық тәртіптеменің, техникалық күзет құралдарының (бейнебақылау жүйесі) жай-күйіне, құжаттаманың болуы мен оның жүргізілу тәртібіне, шығатын қосалқы есіктердің ұсталуына жоспарлы тексеру жүргізуі қажет.

Ғимараттың орталық кіреберісінде балабақша аумағында және ғимаратында бөгде адамдардың рұқсатсыз кірмеуін қадағалау мақсатында тәулік бойы күзет бекеті орнатылады. Түнгі уақытта, демалыс және мереке күндері ғимаратты тікелей күзетуді мектепке дейінгі ұйымның басшысы бекіткен кесте бойынша күзетшілер жүзеге асырады.

Келушілерді есепке алу журналына тіркегеннен кейін олардың жеке басын куәландыратын құжаты болған жағдайда ғана балабақша ғимаратына кіруге рұқсат етіледі.

Мектепке дейінгі ұйым басшысының, жедел жәрдем мен өрт сөндіру және басқа да апаттық қызметтердің мекенжайлары мен телефон нөмірлері балабақшада көрінетін жерде орналасуы тиіс.

Өрт шыққан жағдайда мектепке дейінгі ұйым меңгерушісінің әрекеттері тәрбиеленушілердің, балабақша қызметкерлерінің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге және оларды эвакуациялауға бағытталуы тиіс.

Табиғи немесе техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған кезде дереу төтенше жағдайлар бөліміне хабарлау қажет.

Күдікті заттар табылған жағдайда «112» телефоны бойынша ішкі істер басқармасының кезекші бөліміне қоңырау шалу қажет. Құқық қорғау органдарының өкілдері келгенге дейін педагог қызметкерлер дереу қауіпті аймақтағы тәрбиеленушілерді эвакуациялауға және осы аймаққа бөгде адамдардың кіріп кетпеуін қамтамасыз етуге міндетті.

Мектепке дейінгі ұйымның сыртқы есігінің, аумақтан шығатын және шығатын қосалқы есіктердің баланың қолы жетпейтін биіктікте бекітпесі болуы және олар үнемі жабылуы тиіс.

Тәрбиеленуші жоғалып кеткен жағдайда оны іздестіруді дереу ұйымдастырып, жақын маңдағы полиция бөлімшесіне және оның ата-анасына (заңды өкілдеріне) хабарлау керек.

Балабақшаның педагог қызметкерлері өз жұмыс орындарына жұмыс уақыты басталғанға дейін кемінде 10 минут бұрын келуге, топтың үй-жайларының, ойын алаңдарының қауіпсіздігі мен жабдықтардың жай-күйін, балалардың өмірі мен денсаулығына қауіпті және күдікті заттардың бар-жоғын тексеруі тиіс. Қауіпсіздік режимінің бұзылуы анықталған кезде дереу оларды жою жөнінде шаралар қабылдауға, әкімшілікті хабардар етуге міндетті. Анықталған бұзылыстар жойылғанға дейін білім беру процесін ұйымдастыруға тыйым салынады.

Тәрбиеленушілерді таңертең қабылдағанда ата-аналардан тәрбиеленушінің көңіл-күйі туралы сұрау және оның денсаулық жағдайын қарау жүзеге асырылуы қажет. Тәрбиеленушінің ауырып тұрғаны байқалса балабақшаға жіберу туралы шешім қабылдау үшін медициналық қызметкердің қарауына жіберіледі.

Тәрбиеленушінің ата - анасы немесе заңды өкілдері оны тәрбиешіге, ол болмаған жағдайда-топ тәрбиеленушілерін қабылдауды жүзеге асыратын өзге де педагогикалық қызметкерге тапсыруы тиіс (тәрбиеленушілерді 16 жасқа толмаған жасөспірімдерге, алкогольдік немесе есірткілік мас күйдегі адамдарға беруге тыйым салынады).

Педагог тәрбиеленушілердің денсаулығындағы барлық ауытқулар туралы ата-аналарды (заңды өкілдерді) уақтылы хабардар етуге міндетті.

Тәрбиеші ата-аналарға балалардың қалталарын үнемі бақылап отыруды айтуы, яғни олардың сіріңкелерді, дәрі-дәрмектер мен өткір заттарды және олардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін басқа заттарды пайдалануын болдырмау үшін жұмыс жүргізуі тиіс.

Топқа сыртқы киіммен кіруге, бөгде адамдардың кіруіне тыйым салынады.

Тәрбиеші таңертең балаларды қабылдағаннан кейін сыртқы есіктерді жабуы керек.

Баланы мектепке дейінгі ұйымнан оның ата-анасы немесе заңды өкілдері алуы тиіс. Егер олардың баланы балабақшадан алып кете алмауының дәлелді себебі болса (ауру, қызметтік іссапар, жұмыс кестесі және т.б.), онда ата-анасының немесе тәрбиеленушінің заңды өкілдерінің мектепке дейінгі ұйым басшысының берген өтініші негізінде өзге адамдар (жақын туыстары) жүзеге асыра алады.

Тәрбиешіге балаларды қараусыз қалдыруға тыйым салынады. Егер кетуге қажеттілік туындаса, тәрбиеші көмекшісіне қайда және қай уақытта кететінін ескертіп, өз істерін біраз уақытқа тоқтатуды және балаларға қарауды сұрауы керек. Тәрбиешінің жұмыс орнында болмауы мектепке дейінгі ұйымның басшысымен келісілуі тиіс.

Тәрбиешілер мен тәрбиеші көмекшілерінің сыртқы келбеті балалар мен ата-аналарға үлгі болуы керек. Қызметкерлердің киімдері мен аяқ киімдері мектеп жасына дейінгі балаларды күту, тексеру, дамыту, ерекше әрекет түрлерін ұйымдастыру, оқыту бойынша олардың функционалдық міндеттерін орындауға кедергі келтірмеуі тиіс. Артқы жағы ашық және өкшесі биік аяқ киім киюге тыйым салынады. Қызметкерлерге тырнақты өсірудің, ұзын шашты жайып жіберудің қауіптілігін, педагогтердің киімдерінің жыл мезгілі мен ауа температурасына сәйкес келмеуін түсіндіру қажет.

Серуенге шығар алдында тәрбиеші ойын алаңында балалар үшін қауіпті заттардың (құрғақ ағаштар, кесетін заттар, ашық шұңқырлар, құдықтар) болмауын тексеруі, ойынға арналған жабдықтардың қауіпсіздігіне көз жеткізуі; балалардың бейтаныс өсімдіктерді ауыздарына алмауын қадағалауы тиіс.

Топтағы және участкағы дене шынықтыру жабдықтарының жарамдылығын қадағалау, ақаулар туралы жауапты тұлғаларға уақтылы хабарлау қажет.

Суреттер, балалар жиһазы, құрал-жабдықтар құлап кетпес үшін және балалар жарақат алмау үшін (төбеге, қабырғаға немесе еденге) мықтап бекітілуі керек.

Балабақша ғимаратының қабаттарынан төмен түскенде және жоғары көтерілгенде тәрбиеленушілер таяныштан ұстап, қауіпсіздікті сақтауы және екі ересек ілесіп жүруі керек.

Топтағы барлық заттар, шкафтар, сөрелер, пианино, айналар, гүл қоятын тұғырлар мықтап бекітілуі керек, балалардың көз деңгейінде ілмектерді, шегелерді қағуға тыйым салынады.

Қағаз түйрегіштерді, тігін түйреуіштерін пайдалануға тыйым салынады. Педагог инелерді, түйреуіштер мен қайшыларды, басқа да өткір және кесетін заттарды, шыны заттарды балалардың қолы жетпейтін жерде сақтауы тиіс.

Балалар топта болған кезде терезелерді ашуға тыйым салынады; жазғы кезеңде терезелердің қорғаныш дәке жақтауы немесе москит торлары болуы керек.

Мектепке дейінгі ұйымның үй – жайларындағы электр сымдары оқшаулануы, электр құралдары тәрбиеленушілердің қолы жетпейтін жерде болуы тиіс.

Топта тұрмыстық электр құралдарын: шәйнектерді, үтіктерді және т. б. қолдануға тыйым салынады.

Оқытудың техникалық құралдарын (магнитофон, проектор және т.б.) қажет болмаса ұзақ уақыт бойы розеткаға қосып қоюға тыйым салынады, ОТҚ-ын пайдаланып болғаннан кейін штепсель айырын қауіпсіздік техникасын сақтай отырып (қол құрғақ болуы керек), розеткадан ажырату қажет.

Балабақшадағы жауапты адамдар жиһаздың, төсек-орын мен ыдыс-аяқтың, шүберектің таңбалауының сақталуын қатаң бақылауға міндетті.

Үй-жайларды ерітінділермен және кварцпен дезинфекциялау кезінде сақтық шараларын сақтау қажет; кварцтау кезінде міндетті түрде күннен қорғайтын көзілдірік кию, үй-жайды желдету, кварц шамына жақын тұрмау керек.

Жуу құралдары мен дезинфекциялау құралдары таңбаланған ыдыстарда тәрбиеленушілердің қолы жетпейтін жерде сақталуы тиіс.

Буы денсаулыққа қауіпті ерітінділерді немесе сұйықтықтарды топқа әкелуге тыйым салынады.

Топтағы балаларды емдеу үшін ата-аналардан дәрілер мен басқа дәрі-дәрмектерді алуға қатаң тыйым салынады. Ата-аналардың дәрі-дәрмектерді балалардың шкафтарында қалдыруына жол берілмеуі тиіс.

Тәрбиеші ата-аналардан (заңды өкілдер) балаларға арты жабық аяқ киім кигізуді талап етуі тиіс. Үйде киетін шәркей мен чешки киюге тыйым салынады. Тәрбиеші әрдайым балалардың аяқ киімдерінің бауы байланғанына және ілгектерінің салынғанына көз жеткізуі керек.

Тәрбиешілер карантиндік шараларды қатаң сақтауы және олардың орындалуын қамтамасыз етуі тиіс.

Тәрбиеші өзінің жұмыс орнын таза ұстауға, топтың ішіне жеке заттарды қоюға, барлық кіретін есіктерге еркін кіріп-шығуды қамтамасыз етуге міндетті.

Мектепке дейінгі ұйымның аумағына қойылатын қауіпсіздік талаптары.

Аумақта орналасқан жабдықтарды (шағын нысандар, дене шынықтыру құралдары және т.б.) жылына екі рет (қажет болған жағдайда – жиі) жарамдылығын

тексеріп, міндетті түрде актілер жасалады. Сонымен қатар, тәрбиешілер күн сайын топтардағы жиһаздар мен жабдықтардың жайын және серуендеу алаңдарын тексеріп отыруы тиіс: олар ұшты бұрыштарсыз, шегесіз, кедір-бұдырсыз, шығыңқы бұрандасыз болуы тиіс, топтардағы барлық жиһаздар мен учаскелердегі жабдықтар сенімді бекітілуі керек; сырғанайтын төбешіктер, баспалдақтар орнықты болуы керек, бала жеңіл құлауы үшін берік тақтайша мен амортизациялық беттер, таяныштар балалардың жасына және санитарлық нормаларға сәйкес келуі керек.

Көктемгі-күзгі кезеңде жаңбырдан кейін жиналған суды серуенге шығар алдында тазарту; қоқысты жинау; бұталарды сәнді кесу бойынша іс-шаралар жүргізіледі.

Қысқы кезеңде серуен басталар алдында барлық құрылыстардың шатырын қардан және сүңгілерден, балалар алаңдарын, жолдарды қардан және мұздан тазарту, құм себу бойынша іс-шаралар жүргізіледі.

Тамақтандыруды ұйымдастыруға қойылатын талаптар:

Топтық бөлмелерге қайнаған су әкелуге тыйым салынады. Дәліздер мен баспалдақтарда балалар болмаған кезде асханадан тағамдарды әкелу керек.

Ауыз су режимін ұйымдастыру үшін тек қайнатылған немесе бөтелкедегі суды пайдалану қажет.

Қайнаған суды ауыстыру кестесін сақтау.

Ата-аналардан балабақшадағы балалардың тамақтану рационында қарастырылмаған өнімдерді (торттар, бәліштер және т.б.), әсіресе дайындау мерзімі көрсетілмеген тағамдарды қабылдауға тыйым салынады.

Әр тамақтан кейін ауызды шаюды ұйымдастыру керек. Балаларды аузындағы тамақ, сағыз, кәмпіттер және т.б. ұйықтауға жол бермеу, осы мақсатта әр баланың ауыз қуысын ұйқы алдында тексеру.

Тамақтану кезінде тәрбиеленушілердің ас құралдарын дұрыс пайдалануын қадағалау қажет.

Жарақаттануды болдырмау үшін асхана мен шай ыдыстарында жарықтар мен сынықтар болмауы керек.

Тәрбиеленушілердің жеке ерекшеліктерін ескеру (оның ішінде олардың жекелеген азық-түлікке және тағамдарға төзбеушілігі)

Тамақтанудың санитарлық-гигиеналық қауіпсіздігін қамтамасыз ету керек (ас блогының жағдайына, жеткізілетін тамақ өнімдеріне, оларды тасымалдауға, сақтауға, дайындауға, тағамдарды таратуға және т.б. тиісті санитарлық талаптарды сақтау).

Білім беру процесін ұйымдастыру кезіндегі қауіпсіздік талаптары

Тәрбиешілер соқтығысуды, құлауды, дау-жанжалдарды болдырмайтын балалардың мазмұнды ойын әрекеттерін ұйымдастыруы керек.

Мектепке дейінгі ұйымның педагогтері тәрбиеленушілерді балабақшада, көшеде, тұрмыста қауіпсіз мінез-құлық негіздерімен таныстыруға міндетті.

Спорт залында және серуенде ірі спорт жабдықтарын пайдалана отырып, балалардың қимыл әрекетін ұйымдастыру кезінде, бассейнде тәрбиешілер балаларды құлау мүмкіндігінен, жарақаттанудан сақтандыруды қамтамасыз етуі тиіс.

Психологиялық жайлылық жасау (қарым-қатынастың демократиялық стилі, әрекетті еркін таңдау үшін жағдай жасау, оқшаулану орындардың болуы, топқа ата-аналар еркін қатысу мүмкіндігі).

Тәрбиеші тәрбиеленушілермен дене шынықтыру және музыка ұйымдастырылған оқу қызметін өткізген кезде қауіпсіздікті қамтамасыз етуге ықпал етуге міндетті.

Педагогтерге балаларға қандай да бір тапсырма беріп топтан тыс жерлерге қараусыз жіберуге тыйым салынады.

Тәрбиеленушілермен ұйымдастырылған оқу қызметін өткізу кезінде санитарлық-гигиеналық, дидактикалық, эстетикалық талаптарға сәйкес келетін берік, жарамды демонстрациялық және үлестірмелі материалдарды пайдалану қажет.

Жүзу тамақ ішкеннен кейін 30-40 минуттан ерте емес 10-12 тәрбиеленуші санымен кіші топтар бойынша ұйымдастырылуы тиіс.

Бейнелеу әрекетін ұйымдастыру кезіндегі қауіпсіздік талаптары

Бейнелеу әрекетін өткізуді бастамас бұрын балаларға қауіпсіз мінез-құлық ережелері туралы естеріне салу:

- барлық балаларды назарда ұстау;
- қайшылардың ұштары үшкір болмауы керек;
- балаларды қайшымен қауіпсіз жұмыс істеуге үйрету;
- ертеңгілік пісіріп салқындатылған крахмал желімін немесе ұнды қолдану;
- ПВА желімін пайдалануды алып тастау;
- жұмыс аяқталғаннан кейін өз жұмыс орнын ретке келтіру, ҰОҚ-де пайдаланылған материалдарды, жабдықтарды арнайы тағайындалған орындарға жинау қажет;
- қарындаштарды көлденеңнен орналастыру керек;
- балалардың қарындашты қалай ұстайтынына назар аудару;
- суды шыны ыдысқа құюға болмайды.

Ойын әрекетін ұйымдастыру кезінде қауіпсіздік талаптары:

- балалардың ойыншықтарды, текшелерді бір-біріне лақтыруына, бір-бірін итеруіне жол бермеу, дау-жанжалдан аулақ болу, балалар арасында дау-жанжал туындаған жағдайда тәрбиеші араласуы тиіс;
- үйден топқа заттар әкелуге: шыны, тесетін немесе кесетін заттар сіріңкелерді, оттықтарды, дәрі-дәрмектерді және т.б. балаларға ойындарға пайдалануға рұқсат бермеу;
- үстел үсті ойындары, пайдаланғаннан кейін қораптарға салу және орнына қою. Ойын бөлшектерін және басқа да ұсақ заттарды өзіңмен бірге алуға болмайды;
- ойын кезінде орындықтар мен үстелдерге тұруға, үстелдердің астына еңбектеуге болмайды;
- топтық бөлмеде қимылды ойындар өткізген кезде тек тәрбиеші анықтаған аумақты пайдалану; итермеу, айқайламау, басқа балалардың ойын ережелерін орындауына кедергі келтірмеу;
- табиғат бұрышындағы еңбек әректін тек тәрбиешінің бақылауымен өткізу ;
- теледидар немесе ноутбукты тек тәрбиеші қосады.

Балабақшада еңбек әрекетін ұйымдастыру кезіндегі қауіпсіздік талаптары

1.Мектеп жасына дейінгі балалардың еңбегін ұйымдастыру жағдайларына талаптар

Балабақшаның топтары мен учаскелерінде баланың өмірі мен денсаулығын қорғауды қамтамасыз ететін жағдайлар жасалуы керек:

-барлық шкафтар мен сөрелер сенімді бекітілуі керек. Жабдықтар, материалдар, керек-жарақтар құлау мүмкіндігін болдырмайтын олардың толық қауіпсіздігі мен орнықтылығын ескере отырып орнатылуы тиіс;

- балалардың дербес еңбек әрекетінде пайдаланылатын мүкәммалды биіктігі баланың көз деңгейінен аспайтын сөрелерде және шкафтарда орналастыру қажет;

- аквариумдар, тордағы жануарлар және табиғат бұрышының бөлме өсімдіктері бала еденде тұрып оларға күтім жасай алатындай етіп орналастырылады; өсімдіктерді суару кезінде балалардың киіміне, жеңдеріне су ағып кетпеуі үшін лейканы кеудесінің деңгейінен төмен ұстауы керек.

Балалардың кез-келген әрекеті, әсіресе құралдарды қолданумен байланысты еңбек әрекеті тек ересек адамның тікелей бақылауымен жүзеге асырылады. Жануарларды ұстауға қойылатын санитарлық-гигиеналық талаптарды қатаң сақтау. Ерте және кіші жас тобында кактустар мен басқа да тікенді өсімдіктерді, сондай-ақ жыртқыш құстар мен өсімдіктерді ұстауға қатаң тыйым салынады.

Балалардың еңбек әрекеті ұйымдастырылатын үй-жайлар таза, жарық, желдетілген болуы тиіс. Әр баланың жұмыс орнын жарықтандыру, әсіресе қол еңбегін ұйымдастыру кезінде, белгіленген санитарлық-гигиеналық нормаларға сәйкес келуі керек.

Салмағы 2-2, 5 кг-нан асатын ауыр заттарды (мектеп жасына дейінгі ересек бала үшін) балалардың тасымалдауына тыйым салынады.

Асхана мен табиғат бұрышы бойынша міндеттерге байланысты тапсырмаларды орындау кезінде балалар ас блогына ересек адаммен бірге ғана бара алады; бұл ретте балалардың ыстық тамақты, суды және басқа да ыстық заттарды алып жүруіне қатаң тыйым салынады.

Арнайы жабдықталған бөлмелерде балалардың еңбегін ұйымдастыруға ересектердің басшылығымен және қатысуымен рұқсат етіледі.

Жұқтыру қаупі бар балаларды жұмысқа тартуға қатаң тыйым салынады (унитаздарды жинау, жалпы кір киім-кешектерді, тұрмыстық қалдықтарды жинау және т. б.). Балаларды от жағуға, құрғақ жапырақтар мен қоқыстарды жағуға тартуға болмайды.

2. Жабдықтар мен материалдарға қойылатын талаптар

Балалар пайдаланатын үстелдер, орындықтар, өзге де жиһаздар мен жабдықтар көлемі бойынша балалардың өсу көрсеткішіне сәйкес келуі тиіс.

Балаларға пайдалануға жарамды және жұмысқа қауіпсіз тұтқалары сенімді бекітілген ауыл шаруашылығы мүкәммалының құралдары мен заттары беріледі. Сонымен қатар қайшылар ұшы өткір емес, балға- соғатын бөлігіне бекітілген т. б. болуы керек.

Балаларға ересектерге арналған жабдықтар мен құралдарды пайдалануға тыйым салынады. Балалардың ойын әрекеті үшін өнеркәсіп шығаратын құралдарды қолдану орынсыз, педагогикалық тұрғыдан қарастырылмаған және қауіпті.

Барлық тігу және кесу құралдарын жабық жерлерде сақтау керек және балалар тек тәрбиешінің рұқсатымен және бақылауымен қолдануы керек. Тігін инелері арнайы ине сақтайтын қобдишаларда әрқашан жіптермен сақталады; олардың санын тәрбиеші жүйелі түрде тексеруі тиіс.

Балалардың қолдан жасалатын бұйымдары үшін табиғи, қалдық және басқа материалдарды таңдағанда, тәрбиеші әрқашан оның қауіпсіздігін есте ұстауы тиіс, өткір, кесетін шөптерді, улы жидектер, саңырауқұлақтар мен өсімдіктер, қатты сым, сынған әйнек, күкірт басы бар сіріңкелер және т. б. алмауы қажет.

Өнеркәсіптік өндіріс қалдықтарымен балалармен жұмыс кезінде гигиена қорытындысы бойынша балалардың денсаулығына қауіп төндірмейтін материалдар мен бояғыштар ғана пайдаланылуы мүмкін. Шыны мақта, шыны талшықты, жасанды лактар мен бояуларды, эпоксидті шайырды және органикалық еріткіштерді пайдалануға тыйым салынады.

Тәрбиеші балаларға ұсынылған жұмыстың орындылығын, сонымен қатар белгілі бір қолдан бұйым жасау қажеттілігін ойластырып, өз қолданысын таппаған балалар жұмыстарының көп жиналуын болдырмау керек.

Барлық жабдық, құрал-саймандар мен материалдар ұқыпты, ыңғайлы және ұтымды орналастырылып, жабық ыдыстарда таза және жарамды күйде ұсталуы тиіс.

3. Балабақшадағы балалардың еңбек әрекетін басқару әдістемесіне қойылатын талаптар

Балаларды әртүрлі дағдылар мен жұмыс әдістеріне, құрал-саймандарды қолдануға үйрете отырып, педагог олардың нақты және сауатты көрсетілуін қамтамасыз етуі керек.

Топтық немесе ұжымдық жұмыстарды орындау үшін балаларды біріктірмес бұрын, тәрбиеші әр баланың қажетті дағдыларды жеткілікті меңгергеніне сенімді болуы тиіс.

Құрал-саймандармен жұмыс істеу кезінде бір мезгілде жұмыс істейтін балалардың саны 4-5 адамнан аспауы тиіс.

Елеулі күш жұмсауды қажет ететін еңбек әрекетін ұйымдастырған кезде (жерді қазу, құмды тасымалдау, бақша мен гүлзарларды суару, қыста учаскені тазарту және т.б.) тәрбиеші балалардың жағдайын мұқият қадағалап, олардың шамадан тыс жұмыс істеп шаршауына, тоңуына жол бермеуі керек. Балада жиі тыныс алу, бет терісінің қызаруы, терлеу және шаршаудың басқа белгілері пайда болған жағдайда тәрбиеші оған демалуды, содан кейін қалыпты (тыныш) әрекетке ауысуды ұсынады.

Еңбек процесінің ұзақтығын нақты реттеу керек, әсіресе бірсарынды жұмыстарды орындау кезінде (арамшөптер, жидектер жинау, орындықтарды сүрту, қол еңбегінің әртүрлі түрлері): оған бөлінген уақыт 30 минуттан аспауы тиіс. Сонымен қатар, әр 7-10 минут сайын әрекетті өзгерту немесе үзіліс жасау қажет.

Ыстық күндерде балабақшада және гүлзарларда балалардың еңбек әрекеті таңертең, таңғы асқа дейін және кешкі серуенде ұйымдастырылады.

Тәрбиеші жұмыс барысында балалардың дене бітімінің сақталуына үнемі бақылау жасайды.

Тәрбиеші балаларды мұқият жұмыс істеуге, алаңдамай және құралдарды сілтемей жұмыс істеуге үйретеді.

Тәрбиеші барлық тесу және кесу құралдарын береді және балалардан қатаң түрде есептеп қабылдайды.

Ересектердің еңбегімен таныстыру мақсатында өткізілетін экскурсияларды тәрбиеші балалардың жас ерекшеліктері мен физикалық мүмкіндіктерін ескере отырып мұқият дайындауы керек. Экскурсия қарсаңында тәрбиеші алдын-ала белгіленген маршрутты нақтылайды, жоспарланған объектіге барады және

балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қабылдайды, әсіресе әртүрлі механизмдер мен ауылшаруашылық техникаларының жұмысын бақылау кезінде қауіпсіздік шараларына назар аударылады. Экскурсия кезіндегі мінез-құлық ережелері туралы балалармен әңгіме жүргізеді. Балалардың қасында 2 ересек адам еріп жүруі керек.

Тәрбиеші міндетті түрде балаларды еңбек әрекеті процесіндегі мінез-құлық ережелері таныстырады және олардың орындалуын жүйелі түрде бақылайды.

4. Еңбек әрекеті процесінде балалардың мінез-құлық ережелері

Тәрбиеші балалардың еңбек әрекеті үшін қажетті жағдайлар жасайды, оларға әртүрлі материалдар мен құралдармен жұмыс істеу дағдыларын үйретеді, балалардың еңбек процесінде мінез-құлық ережелерін меңгеруін және орындалуын қамтамасыз етеді. Балалар келесі талаптарды білуі және қатаң сақтауы керек:

- тапсырылған жұмысты тек осы еңбек түрі үшін бөлінген орындарда ғана орындау;

- жұмысқа кіріспес бұрын, алжапқыш пен басқа да арнайы киім киіп, жеңді түріп, қолды жуып, қажет болса, шашты жинау;

- берілген тапсырмаға сәйкес жұмыс орнын дайындау: қажетті материалдар мен құралдарды ұқыпты, ыңғайлы және ретімен орналастыру, олардың жарамды жұмыс істейтініне көз жеткізу;

- еңбек процесінде өзінің жұмыс орнындағы тәртіптілікті үнемі сақтау, оның қоқыстануына жол бермеу;

- тәрбиеші көрсеткен ережелер мен тәсілдерді қолдана отырып, жабдықтар мен құралдарды тек олардың мақсаты бойынша пайдалану. Өз бетінше әрекет үшін қажетті құралдарды тек тәрбиешінің рұқсатымен алуға болады;

- мұқият жұмыс жасау, алаңдамай, қолындағы құралдармен жүрмеу және басқа балаларға кедергі жасамау;

- жұмыс барысында инелерді тек ине слғыштарға, шегелерді жәшікке немесе қорапқа, қайшыларды - арнайы тұғырға жабық ұшымен салу;

- жіптерді тек қайшымен, сымды кескішпен кесу, шегені тістеуікпен алу;

- жұмыс аяқталғаннан кейін жабдық пен мүкәммалдың жай-күйін тексеру, оны тазарту, орналастыру және жинау. Жұмыс орнындағы үгінділерді, қоқыстарды сыпырғыштың, щетканың және дымқыл шүберектің көмегімен ауызбен үрлемей немесе қолмен сүртпей ретке келтіру керек. Содан кейін қолды мұқият жуу, жұмыс киімдерін жинау, шашты тарау, киімді түзету;

- егерде аздап жарақат, көгеру, жырып кету болған жағдайда дереу тәрбиешіге айту.

Жуынатын және дәретхана бөлмесіндегі қауіпсіздік талаптары

Жуынатын бөлмеде және дәретханада бір уақытта 5-6 баладан аспауы тиіс.

Дәретханада гигиена ережелерін міндетті түрде орындау: қағазды қолдану, унитазды сумен шаю, қолды сабынмен жуу, сүлгімен тек жуылған қолды сүрту.

Жүгіруге, секіруге, су шашуға, жинау мүкәммалын ұстауға, ұсақ заттар мен ойыншықтарды унитазға тастауға және оларды сол жерден алуға болмайды; сүлгі кептіргішке және унитаздар арасындағы қабырғаларға мінуге, батарея торына және терезе алдына көтерілуге; душты өз бетінше пайдалануға болмайды. Балалар үнемі тәрбиешінің бақылауында болуы керек.

Серуендеуді ұйымдастыру кезіндегі қауіпсіздікті талаптары:

- тәрбиешінің көмекшісі балалар серуенге барғанда және серуеннен келе жатқанда еріп жүруі тиіс, педагогтер барлық балаларды назарда ұстауы, балаларды бақылауы және қажет болған жағдайда көмекке келуі тиіс;

- тәрбиешінің міндеті– температура режимін және ауа-райы мен температура жағдайларына сәйкес балалардың киімдерін және баланың бас киімінің болуын бақылау;

- серуендеу алдында алдын-ала учаскені қауіпсіздік үшін тексеру қажет;

- тәрбиеші аумақты қауіпсіздік үшін тексергеннен кейін ғана учаскеде шөпте, асфальтта, құмда жалаң аяқ жүруге рұқсат етіледі;

- құмсалғышта құммен ойнауға құмға қайнаған су құю мен құмды күнделікті қопсыту жағдайында ғана рұқсат етіледі;

- тәрбиеші белгіленген режимді, серуендеу ұзақтығын, балалар әрекетін (қимылды, аз қимылды) ауыстыруды сақтауы тиіс;

- серуендеу, ойын, еңбек әрекеті кезінде балалардың шаршауын, ыстықтауын, тоңуын болдырмау үшін серуенді өткізу жоспары бойынша балалар әрекетінің қимылды, аз қимылды түрлеріне кезекпен ауыстырып отыру қажет;

- төбешіктен сырғанау, мұз жолдарымен сырғу, әткеншек тебу, өрмелеу, биіктен, спорттық жабдықтардан секіру, лақтыру, самокат, шаңғы, велосипед тебу және т.б. кезінде тәрбиешінің сақтандыруын, бақылауын қамтамасыз ету;

- су жиналған шұңқырларының маңында, жолдан өтетін бөліктердің жанында серуендеуге рұқсат етілмейді;

- тәрбиеленушілердің екі тобына бір ойын учаскесінде серуендеуді ұйымдастыруға және өткізуге жол берілмейді;

- серуендеу кезінде балаларды тәрбиешінің бақылауынсыз қалдырмау;

- ауа райы жел және суық болған сумен ойнауға тыйым салынады;

- тәрбиеші балалардың үй-жайдан бір-бірін итермей шығуын және кіреберістен түсуін бақылауды қамтамасыз етеді;

- балалардың таяныштарға, шарбақтарға, ағаштарға өрмелеуіне тыйым салынады;

- тәрбиеші балалардың жеке гигиена талаптарын орындауын бақылауды қамтамасыз етеді (кір заттарды, қарды, сүңгілерді қолына ұстауға, аузына салуға тыйым салынады, бір-біріне жерден құм алып лақтырмау);

- серуеннен бала өз бетінше кетіп қалған жағдайда тәрбиеші бұл туралы меңгерушіге, ата-анасына (заңды өкілдеріне), полиция бөлімшесіне дереу хабарлауы тиіс. Баланы іздеуді дереу ұйымдастыру, белгілерді атау: сыртқы түрін, жасын, киімін сипаттау;

- жазатайым оқиға кезінде тәрбиеші балаға алғашқы медициналық көмек көрсетуі, ол туралы меңгерушіге, медбикеге, ата-аналарға (заңды өкілдерге) дереу хабарлауы керек, қажет болған жағдайда дәрігерді шақыруы және баланы ауруханаға жеткізуі тиіс.

Экскурсия уақытындағы қауіпсіздік талаптары:

- экскурсия өткізу кезінде қауіпсіздікті сақтау мақсатында балалардың қозғалыс маршрутын алдын- ала қарау (аумақ қоқыстан, сынған шыныдан, қураған ағаштардан тазартылуы тиіс), ойын жабдықтарының, шағын сәулет нысандарының жарамдылығы;

- балабақша аумағынан тыс жерлерге экскурсия өткізген кезде тәрбиеші өзімен бірге міндетті дәрі-дәрмектер мен таңу құралдары бар медициналық дәрі қобдишасын алады;

- экскурсия өткізу кезінде тәрбиеші белгіленген режимді, экскурсияның ұзақтығын, тәрбиеленушілердің әрекетін ауыстыруды (қимылды, аз қимылды) сақтауы тиіс.

- ауа-райының жағдайына, ауа температурасына байланысты балалардың экскурсияға шығу мүмкіндігін медбикемен келісу. Дәрі қобдишасының болуына және оның жинақталуына көз жеткізу;

- меңгерушіні, медбикені балабақша аумағынан тыс жерге баруға дайындалып жатқан экскурсия туралы хабардар ету;

- экскурсияға шығар алдында және балабақшаға оралғаннан кейін балалардың тізімдік құрамын білу қажет;

- ауа-райының жағдайына қарай балалардың киімдерін, аяқ киімдерін қарау. Жаздың ыстық күндерінде балалардың ақшыл бас киімдері болуы керек;

- ауыз суын ішу режимін сақтау, тек жуылған жемістер, жидектер, көкіністерді жеу;

- серуен кезінде балалардың шаршауын, ыстықтауын, тоңуын болдырмау үшін әрекет түрлерін кезекпен ауыстырып отыру қажет;

- төбешіктен сырғанау, мұз жолдарымен сырғу, әткеншек тебу, өрмелеу, биіктен, спорттық жабдықтардан секіру, лақтыру, самокат, шаңғы, велосипед тебу және т.б. кезінде тәрбиешінің сақтандыруын, бақылауын қамтамасыз ету;

- су жиналған шұңқырлардың маңында, жолдан өту бөлігінің жанында экскурсиялар, ойындар өткізуге рұқсат етілмейді;

- жолдан өту кезінде балаларға жол жүру ережелерін түсіндіру қажет;

- экскурсия уақытында балаларды тәрбиешінің бақылауынсыз қалдырмау.

Серуендеу, экскурсия, аяқталғаннан кейінгі қауіпсіздік талаптары:

- балаларды тізім бойынша тексеру;

- балалардың сыртқы киімдерін тазалау (ауа райы жағдайына байланысты);

- серуенге алып шыққан материалды, еңбек құралын ретке келтіру (құмнан, қардан тазарту);

- тәрбиешінің және тәрбиешінің көмекшісінің қадағалауымен балабақша үй-жайына балалардың таласпай кіруін ұйымдастыру;

- жаңбырдан кейін немесе қыс мезгілінде дымқыл киімнің, аяқ киімнің кептірілуін қамтамасыз ету;

- гигиена талаптарының орындалуын: дәретханаға бару, қолды сабынмен жууды ұйымдастыру;

- серуенге алып шыққан ойын материалын бөлінген орынға жуу және жинау.

Спорттық снарядтар мен дене шынықтыру жабдықтарын пайдалану кезінде балалардың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігін қамтамасыз ету:

- спорттық снарядтардың жанында балалардың өздерін, қараусыз қалдыруға болмайды;

- балаларда өзін-өзі сақтандыру сезімін дамыту қажет, снарядтардың бірінде сақтандыру кезінде ересек бүкіл топты назарда ұстап тұруы керек, биіктіктен немесе қатты жерге секіру кезінде еденге екі паралон төсеніш жаю керек;

- көлденең тақтайдан секіріп түсу кезінде ересектер балаларға көмектесу қажет;

- дене шынықтыру жабдықтарының барлық заттары тегіс қойылған, жарықтары жоқ, бұрыштары жұмсақ болуы керек;

- спорттық снарядтардың бекітілуін, сондай-ақ негізгі тіректердің қабырға мен төбеге бекітілуін жүйелі түрде тексеру керек, спорттық снарядтардан кедергілер жолағын барлық балалар көз алдында болатындай алаңның шетіне орналастыру қажет;

- жабдық қауіпсіз және сенімді түрде бекітілуі керек, спорт алаңдарында , шұңқырлар мен кедергілер, өсіп келе жатқан ағаш тамырлары болмауы тиіс, топырақтары тегіс және тығыздалған болуы керек;

- спорт залындағы еден ҰОҚ басталар алдында құрғақ және таза болуы тиіс;

- қысқы уақытта алаңдар үнемі қардан тазалануы тиіс;

- сыртқы белгілері бойынша ағзаның жай-күйін және жүктемелердің шамасын бақылауды жүзеге асыру;

- баланың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында 3 жастан бастап спорт құралдарын пайдалану ережелерін үйрету қажет, түсіндіруден басқа, балаларға өзін-өзі сақтандыру және қауіпсіздік техникасын меңгеру үшін аяқтарын қою мен ұстап тұрудың дұрыс және қате техникасын сезінуге мүмкіндік беру керек;

- заттармен жаттығулар орындаған кезде балалар арасындағы жеткілікті ара қашықтықты қадағалау.

Апаттық жағдайлар кезінде мектепке дейінгі ұйымдардағы қауіпсіздік ережелері.

Төтенше жағдай туындаған кезде үрейленуге болмайды. Бұл апат, өрт, табиғи апат болуы мүмкін. Әрқайсысының бастапқы міндеті-өз тобының балаларын құтқару, содан кейін нәтижелері туралы мектепке дейінгі ұйымның меңгерушісіне немесе әдіскерге хабарлау. Олардың барлық нұсқауларын нақты орындау өте маңызды. Әрбір тәрбиеші баланың өмірі мен денсаулығы үшін жауапты екенін түсінуі тиіс.

Эвакуациялық кіру және шығу жолдары қажет емес заттармен толтырылмауы керек. Есіктерді ішінен шағын, оңай ашылатын ілгіштермен жабу керек. Есікке бару еркін кедергілерсіз болуы қажет. Егер өрт бөлмеге енсе, терезелерді ашуға болмайды, өйткені желдету салдарынан өрт өршіп кетуі мүмкін. Жанып жатқан үй-жайдан, мұрныңмен бен аузыңызды дымқыл шүберекпен жауып төрт тағандап тұрып еңбектеп тез шығу қажет.

Егер өрт кезінде баланың киімдері жанса, оны дымқыл шүберекпен орап, ауаның енуін тоқтату үшін матаны денеге басу керек. Ешбір жағдайда киімді сөндіру үшін өрт сөндіргішті қолдануға болмайды. Бұдан қосымша химиялық күйіктер пайда болуы мүмкін. Жанып жатқан үй-жайдан балаларды іздеу балабақшаның барлық үй-жайлары тексерілген жағдайда ғана тоқтатылады.

Апаттық жағдай немесе өрт болған жағдайда балалар ойын алаңына шығарылады және меңгерушіге немесе ол болмаған жағдайда әдіскерге үй-жайдан эвакуациялау нәтижелері туралы хабарланады.

Балалар тұрған топтарда электр су қайнатқыштар мен шәйнектерді пайдалануға, сондай-ақ тұруға арналмаған үй-жайларда макулатура қоймаларын орналастыруға немесе тез тұтанатын металдар мен құрылыс материалдарын сақтауға болмайды. Жабық үй-жайларда фейерверктер, май шам, бенгал оттарын жағуға рұқсат етілмейді.

ҚОРЫТЫНДЫ

Қауіпсіз білім беру ортасы білім беру процесінің барлық қатысушыларын өрт, табиғи, экологиялық және техногендік апаттар, террористік қауіптер, экстремизм және адамға зорлық-зомбылық жасау сияқты төтенше жағдайлардан тек қана қорғауды ұйымдастыруды ғана емес, сонымен қатар көлік және тұрмыстық жарақаттану, топтық бөлменің, дене шынықтыру залының және т.б. жеткіліксіз қорғаныс жағдайларын, жеке және ақпараттық кеңістікке заңсыз енуді қамтиды.

Бұл сонымен қатар сыртқы факторларды дұрыс бағалау және оларға шұғыл және дұрыс жауап беру білігі болып табылады. Осы факторлардың барлығын бір уақытта ескере отырып, іске асатын кешенді қауіпсіз жүйені құру туралы айтуға болады.

Заманауи мектепке дейінгі ұйым күрделі жүйені құрайды, оның компоненттері бірінші кезекте адамдар, материалдық құралдар, күрделі техникалық жабдықтар болып табылады.

Адамның өмір сүріп, жұмыс істеген уақытында қоршаған ортаға ерекше назар аударуды қажет етеді, сондықтан қауіпсіз білім беру кеңістігін қамтамасыз ету үшін нақты шаралар жүйесі:

- қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыру бойынша нормативтік-құқықтық базаны үнемі жаңартып отыру;
- білім беру ортасының қауіпсіздігін басқару тетіктерін жетілдіру, команда құру, міндеттерді нақты бөлу;
- мектепке дейінгі ұйымда салауатты және қауіпсіз еңбек жағдайларын құру және қауіпсіз білім беру процесі үшін жағдайлар жасалуы қажет.

Қауіпсіздік жүйесінің барлық элементтерін біріктіру осы бағыттағы мәселелерді шешудің тиімділігін қамтамасыз етеді. Тек барлық элементтердің реттілігі мен келісімділігі мектепке дейінгі ұйымның қауіпсіздік жүйесінің қажетті сапасы мен тиімділігін көрсетеді. Жүйенің жекелеген элементтерінің дұрыс сәйкес келмеуі немесе дайын болмауы өте келеңсіз салдарға әкелуі мүмкін.

Осылайша, балабақшаның қауіпсіз білім беру ортасын қамтамасыз етудің басымдығы мектепке дейінгі ұйым қызметінің маңызды бөлігі болып айқындалған. Бұл мәселені мектепке дейінгі ұйымның қауіпсіздігін қамтамасыз етудің заманауи құқықтық, ұйымдастырушылық және әдістемелік негіздерін жасай отырып, кешенді шешу қажет.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
- 2 Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту дамыту моделі Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 15 наурыздағы № 137 қаулысы
3. Методические рекомендации для педагогов дошкольных организаций по обучению детей дошкольного возраста основам безопасного поведения при стихийных бедствиях и чрезвычайных ситуациях// Детский фонд ООН (ЮНИСЕФ), УДК 347.61/64 ББК 67.404.4 Г 70
4. Мириманова, М.С. Пути повышения эффективности управления комплексной безопасностью в дошкольных образовательных учреждениях/ М.С. Мириманова // Социально-экономические и психологические проблемы управления. – М.: МГППУ ГМУ, 2013. – С. 260 - 267.
5. Ясвин, В.А. Образовательная среда от моделирования к проектированию / В.А. Ясвин. – М.: Смысл, 2001. – 365с.
6. Баранов, А. А. Социальная и психологическая безопасность личности: уровневоинтегративная структура / А.А. Баранов// Психологические проблемы безопасности в образовании: Материалы Всероссийской научно-практической конференции с международным участием. Том I. / под. ред. И. А. Баевой, В. В. Рубцова. – М.: МГППУ, 2011. – С. 18-20.
7. Баева, И.А. Психологическая безопасность в образовании: Монография / И.А. Баева. - СПб.: Издательство «СОЮЗ», 2002. – 271с.
8. Панько, Е.А. Психологическое здоровье ребенка: о путях и способах его укрепления в семье / Е.А. Панько, Е.П. Чеснокова, Т.М. Недвецкая. – СПб.: Речь, 2014. – 176с.
9. Психологическая культура руководителя дошкольного учреждения : пособие для педагогов учреждений дошк. образования / Е.А. Панько [и др.]; под ред. Я.Л. Коломинского, Е.А. Панько. – Минск : Нац. ин-т образования, 2014. – 222с.
10. Белая. К. Ю. Формирование основ безопасности у дошкольников / М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2012. – 64с.
11. Никонова Л.Е. Условия создания безопасной образовательной среды учреждения дошкольного образования

МАЗМҰНЫ

1	Түсіндірме жазба	3
2	Қауіпсіз білім беру ортасын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулық	4
3	Қорытынды	16
4	Әдебиеттер тізімі	17

*Разработана на базе Института раннего развития детей
Министерства образования и науки Республики Казахстан*

Инструкция по обеспечению Безопасной образовательной среды на основе анализа требований к созданию безопасных условий в дошкольных организациях. Инструкция – Нур-Султан, 2022. – 36 стр.

Рецензенты:

Арзанбаева Б.О., к.п.н., доцент

Камелова С.Н., заведующая

Игибаева Р.Ж., методист

В Инструкции рассматривается образовательная среда дошкольной организации как условие психологической безопасности детей дошкольного возраста, разработаны требования по обеспечению безопасности образовательной среды дошкольной организации.

Данная Инструкция рекомендована работникам дошкольных организаций.

Инструкция рассмотрена и рекомендована Научно- методическим советом Института раннего развития детей МОН РК (протокол № 1 от 25 января 2022 года).

Институт раннего развития детей, 2022 год

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Успешность педагогической деятельности во многом определяется средой, в которой осуществляется образовательный процесс. Под понятием «среда» в широком смысле понимается окружение, совокупность природных, материальных и социальных факторов, воздействующих на человека. Влияние или воздействие на что-либо или кого-либо выступает конституирующим признаком среды. Важнейшим фактором и условием развития ребенка выступает социальная среда.

Социальная среда – это среда человека, все то, что окружает нас в социальной жизни и, прежде всего, люди, с которыми каждый индивид находится в специфических отношениях. Среда оказывает влияние на развитие и поведение человека, является фактором образования. Образовательная среда является сферой социальной жизни, подсистемой социокультурной среды. Она определяется как система психолого-педагогических условий, влияющих на формирование личности, призвана способствовать обеспечению комфортности существования и развития детей и взрослых, личностному росту субъектов среды.

Позитивное личностное развитие и сохранение здоровья ребенка невозможно без поддержания определенного качества образовательной среды, обеспечения ее безопасности. Безопасность – необходимое условие нормального развития личности, социальной организации, общества. Безопасность может быть максимально обобщенно классифицирована как физическая и психологическая.

Проблема безопасности образовательной среды дошкольной организации весьма актуальна и рассматривается как факт защиты детей от физической и психологической опасности. Дошкольный возраст является решающим в формировании фундамента физического и психического здоровья.

Целью инструкции является создание комфортных условий, доступной образовательной среды, способствующей повышению качества обучения, становлению свободной, культурной, образованной, духовно и физически здоровой, социально активной личности.

Данный материал является инструкцией для педагогов дошкольных организаций по обеспечению безопасной образовательной среды в детских садах.

ИНСТРУКЦИЯ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ

Общие требования безопасности

Образовательный процесс в дошкольной организации необходимо организовать в соответствии с нормативными правовыми документами регламентирующие систему дошкольного воспитания и обучения.

К организации образовательного процесса в дошкольной организации допускаются педагогические работники, имеющие педагогическое или иное профессиональное образование по соответствующему профилю и осуществляющее профессиональную деятельность педагога по обучению и воспитанию воспитанников.

При приеме на должность воспитателя руководителю необходимо акцентировать внимание работника на том, что охрана жизни и здоровья детей – его постоянная и основная обязанность; данную позицию необходимо четко и детально отразить в должностной инструкции.

Руководителю дошкольной организации необходимо проводить плановые проверки состояния пропускного режима, технических средств охраны (система видеонаблюдения), наличия и порядка ведения документации, содержания запасных выходов не реже одного раза в месяц.

На центральном входе в здание устанавливается пост круглосуточной охраны в целях исключения несанкционированного нахождения посторонних лиц на территории и в здании детского сада. Непосредственная охрана здания в ночное время, выходные и праздничные дни осуществляется сторожами по графику, утвержденному руководителем дошкольной организации.

Вход в здание детского сада разрешается только при наличии у них документа, удостоверяющего личность, после регистрации в журнале учета посетителей.

Адреса и номера телефонов заведующего дошкольной организации, скорой помощи, пожарной и других аварийных служб должны быть размещены в детском саду на видном месте.

В случае возникновения пожара, действия заведующего дошкольной организации должны быть направлены на обеспечение безопасности воспитанников, работников детского сада и их эвакуацию.

В случае возникновения чрезвычайных ситуаций природного или техногенного характера необходимо немедленно сообщить по телефонам в отдел чрезвычайных ситуаций.

В случае обнаружения подозрительных веществ и предметов необходимо позвонить в дежурную часть управления внутренних дел по телефону «112». До прибытия представителей правоохранительных органов педагогические работники обязаны немедленно эвакуировать находящихся в опасной зоне воспитанников и обеспечить охрану данной зоны от проникновения посторонних лиц.

Внешняя дверь дошкольной организации, выходы с территории, запасные выходы должны иметь затвор на высоте, недоступной ребенку, постоянно закрываться.

В случае исчезновения воспитанника необходимо безотлагательно организовать его поиск, сообщить в ближайшее отделение милиции и его родителям (законным представителям).

Педагогические работники детского сада должны приходить на свои рабочие места не менее чем за 10 минут до начала рабочего времени, визуально проверять групповые помещения, игровые площадки на предмет их безопасного состояния и исправности оборудования, наличия предметов и веществ, подозрительных и опасных для жизни и здоровья. При обнаружении нарушений режима безопасности они обязаны немедленно принять меры по их устранению, поставить в известность администрацию. Организовывать образовательный процесс до устранения выявленных нарушений запрещается.

Осуществлять утренний прием воспитанников в комплексе с опросом родителей о самочувствии воспитанника и визуальной оценкой состояния его здоровья. При подозрении на заболевание воспитанник направляется на осмотр к медицинскому работнику для принятия решения о возможности допуска в детский сад.

Родители или законные представители воспитанника должны передать ребенка воспитателю, а в случае его отсутствия — иному педагогическому работнику, осуществляющему прием воспитанников группы (запрещается отдавать воспитанников лицам моложе 16 лет, лицам, находящимся в алкогольном или наркотическом опьянении).

Воспитатель обязан своевременно ставить родителей (законных представителей) в известность обо всех отклонениях в здоровье воспитанников в течение дня.

Воспитатель должен проводить работу с родителями о том, чтобы они контролировали содержимое карманов детей, не допуская нахождения в них спичек, лекарств, острых предметов и других, представляющих опасность для жизни и здоровья.

Запрещается входить в группу в верхней одежде, посещение группы посторонними лицами.

Воспитателю необходимо закрывать наружные двери после утреннего приема детей.

Забирать ребенка из детского сада должны его родители или законные представители. В случае, когда существует объективная причина, по которой они не могут забирать ребенка из детского сада (болезнь, служебная командировка, график работы и др.), это могут осуществлять другие лица (ближайшие родственники) на основании заявления законных представителей воспитанника на имя руководителя дошкольной организации.

Воспитателю запрещается оставлять детей без присмотра. Если возникла необходимость отлучиться, воспитатель должен предупредить помощника воспитателя, куда и на какое время он выйдет из группы, попросить его оставить на время свои дела и присмотреть за детьми. Любое отсутствие на рабочем месте необходимо согласовывать с руководителем дошкольной организации.

Внешний вид воспитателей и помощников воспитателей должен быть образцом для подражания детей и родителей. Одежда и обувь работников не должны препятствовать выполнению их функциональных обязанностей по уходу, досмотру, базовому развитию, организации специфических видов деятельности, обучения воспитанников дошкольного возраста. Запрещается ношение обуви без задника и на высоких каблуках. Необходимо объяснить работникам нецелесообразность и опасность длинных ногтей, распущенных длинных волос, несоответствие одежды педагогов сезону и температуре воздуха.

Перед выходом на прогулку воспитателю следует: обследовать игровой участок на предмет наличия опасных для детей предметов (сухостойных деревьев, режущих, колющих предметов, открытых ям, колодцев), убедиться в безопасности игрового оборудования; следить за тем, чтобы дети не брали в рот незнакомые растения.

Необходимо следить за исправностью физкультурного оборудования, находящегося в группе и на участке, своевременно сообщать о неисправностях ответственным лицам.

Картины, стационарная детская мебель, оборудование должна быть плотно закреплена во избежание падения и травмирования (к потолку, стене или полу).

Спускаться и подниматься между этажами здания детского сада воспитанникам нужно соблюдая безопасность в сопровождении двух взрослых, держась за перила.

Все предметы в группе, шкафы, полки, пианино, зеркала, подставки для цветов должны быть прочно закреплены; запрещается вбивать крючки, гвозди на уровне глаз детей.

Запрещается использовать канцелярские кнопки, скрепки, швейные булавки. Иглы, булавки, ножницы, лезвия, другие колющие и режущие, стеклянные предметы педагог должен хранить в недоступном для детей месте.

Запрещается держать окна открытыми в присутствии детей; в летний период окна должны быть только с защитной марлевой рамой или москитной сеткой.

Электропровода в помещениях дошкольной организации должны быть изолированы, электроприборы – недоступными для воспитанников.

Запрещается пользоваться в группе бытовыми электроприборами: чайниками, утюгами и т.п.

Запрещается оставлять без надобности на длительное время включенными в розетку технические средства обучения (магнитофон, проектор и т.п.); по окончании использования ТСО штепсельную вилку необходимо достать из розетки, соблюдая технику безопасности (только сухими руками).

Ответственные в детском саду лица обязаны осуществлять строгий контроль за соблюдением маркировки мебели, постельного белья, посуды, ветоши.

При проведении дезинфекции помещений растворами и кварцем необходимо соблюдать меры предосторожности; при кварцевании обязательно надеть солнцезащитные очки, проветрить помещение, не находиться вблизи кварцевой лампы.

Моющие средства и средства дезинфекции должны храниться в промаркированных емкостях в недоступном для воспитанников месте.

Запрещается приносить в группу растворы или жидкости, пары которых опасны для здоровья.

Строго запрещается принимать от родителей лекарства, таблетки и другие медикаменты для лечения детей в группе. Не допускать оставление родителями медикаментов в детских шкафчиках.

Воспитатель должен требовать от родителей (законных представителей), чтобы обувь детей имела задники. Запрещается носить тапки домашние и чешки, обувь, не подлежащую влажной обработке. Воспитатель должен следить, чтобы обувь у детей была всегда застегнута.

Воспитатели должны строго соблюдать и обеспечивать выполнение карантинных мероприятий.

Воспитатель обязан содержать свое место в чистоте, не загромождать личными вещами групповое пространство, обеспечивать свободный доступ ко всем входам.

Требования безопасности к территории дошкольной организации

Оборудование, расположенное на территории (малые формы, физкультурные пособия и др.) дважды в год в обязательном порядке (при необходимости – чаще) осматриваются на предмет нахождения их в исправном состоянии с обязательным составлением актов проверки. Кроме того, воспитатели ежедневно должны вести проверку состояния мебели и оборудования групп и прогулочных площадок: они должны быть без острых углов, гвоздей, шероховатостей, выступающих болтов, вся мебель в группах и оборудование на участках должны быть надежно закреплены; игровые горки, лесенки должны быть устойчивы, иметь прочные рейки и амортизирующие поверхности, для смягчения падения детей, перила, соответствовать возрасту детей и санитарным нормам.

В весенне-осенний период проводятся мероприятия по устранению перед началом прогулки стоялых вод после дождя; уборке мусора; проведению декоративной обрезки кустарников.

В зимний период проводятся мероприятия по очистке перед началом прогулки от снега и сосулек крыш всех построек, дорожек, детских площадок от снега и льда, посыпание песком.

Требования безопасности при организации питания

Запрещается приносить в групповые комнаты кипятков. Доставлять пищу из кухни нужно только в то время, когда в коридорах и на лестницах нет детей.

Для организации питьевого режима использовать только кипяченую или бутилированную воду.

Соблюдать график смены кипяченой воды.

Запрещается принимать от родителей продукты (торты, пирожные и др.), не предусмотренные рационами питания детей в детском саду, особенно - без указания срока изготовления.

После каждого приема пищи необходимо организовать полоскание рта. Не позволять детям укладываться спать с пищей во рту, жевательными резинками, конфетами и др., с этой целью проверять полость рта каждого ребенка перед сном.

Во время приема пищи необходимо следить за правильным использованием воспитанниками столовых приборов.

Во избежание травм столовая и чайная посуда не должна иметь трещин и сколов.

Учитывать индивидуальные особенности воспитанников (в том числе непереносимость ими отдельных продуктов и блюд).

Следует обеспечить санитарно-гигиеническую безопасность питания (соблюдение соответствующих санитарных требований к состоянию пищеблока, поставляемым продуктам питания, их транспортировке, хранению, приготовлению, раздаче блюд и др.).

Требования безопасности при организации образовательного процесса

Воспитатели должны организовывать содержательную игровую деятельность детей, исключая столкновения, падения, конфликты.

Педагоги дошкольной организации обязаны знакомить воспитанников с основами безопасного поведения в детском саду, на улице, в быту.

При организации двигательной деятельности детей в спортивном зале и на прогулке с использованием крупногабаритного спортивного оборудования, в бассейне воспитатели должны обеспечивать детям страховку от возможных падений, ушибов.

Создать психологический комфорт (демократический стиль общения, создание условий для свободного выбора деятельности, наличие мест для уединения, возможность свободного присутствия в группе родителей).

Воспитатель обязан находиться с воспитанниками на физкультурных и музыкальных организованных учебных деятельности, содействовать обеспечению помощи, безопасности.

Педагогам запрещается посылать детей с какими-либо поручениями за пределы группы без присмотра.

При проведении организованной учебной деятельности с воспитанниками необходимо использовать прочный, исправный демонстрационный и раздаточный материал, соответствующий санитарно-гигиеническим, дидактическим, эстетическим требованиям.

Плавание должно быть организовано по подгруппам с количеством 10—12 воспитанников, не ранее чем через 30—40 минут после приема пищи.

Требования безопасности при организации изобразительной деятельности

Перед началом проведения изобразительной деятельности напоминать детям о правилах безопасного поведения:

- держать в поле зрения всех детей;
- ножницы должны быть с тупыми концами;
- обучение детей безопасной работе с ножницами;
- использование крахмального клея или муки, который варят утром разливает остывшим;
- исключить использование клея ПВА;
- по окончании работы необходимо привести в порядок свое рабочее место, материалы, оборудование, использованное на ОУД, сложить в специально предназначенные места;
- карандаши должны размещаться лежа;
- обращать внимание на то, как дети держат карандаш;
- вода наливается не в стеклянную емкость.

Требования безопасности при организации игровой деятельности:

- не позволять детям бросаться игрушками, кубиками, толкать друг друга, стараться избегать конфликтов, в случае возникновения конфликтов между детьми необходимо вмешаться воспитателю;
- не разрешать детям приносить в группу, использовать в играх предметы, принесенные из дома: стекло, колющие или режущие предметы, спички, зажигалки, лекарства и др.;
- настольные игры, после использования убирать в коробки и относить на место. Нельзя брать с собой детали от игр и другие мелкие предметы;
- во время игр нельзя вставать на стулья и столы, ползать под столами;
- при проведении подвижных игр в групповой комнате использовать только ту территорию, которую определил воспитатель; не толкаться, не кричать, не мешать, в игре другим детям выполнять правила игры;
- труд в живом уголке проводить только под наблюдением воспитателя;
- телевизор или ноутбук включает только воспитатель.

Требования безопасности при организации трудовой деятельности детей в детском саду

1. Требования к условиям организации труда дошкольников

В группах и на участках детского сада должны быть созданы условия, обеспечивающие охрану жизни и здоровья ребенка:

- все шкафы и полки должны быть надежно закреплены. Оборудование, материалы, предметы убранства должны устанавливаться и размещаться с учетом их полной безопасности и устойчивости, исключая возможность падения;

- инвентарь, используемый в самостоятельной трудовой деятельности детей, необходимо располагать на полках и шкафах, высота которых не превышает уровня глаз ребенка;

- аквариумы, клетки с животными и комнатные растения уголка природы размещаются с таким расчетом, что бы ребенок мог осуществлять уход за ними стоя на полу; при поливе растений ребенок должен держать лейку ниже уровня своей груди, чтобы вода не стекала в рукава и не попадала на одежду.

Любая деятельность детей, и особенно труд, связанный с использованием инструментов, может осуществлять лишь под непосредственным контролем и наблюдением взрослого. Строго соблюдать санитарно-гигиенические требования к содержанию животных. Категорически запрещается в группах детей раннего и младшего возраста содержать кактусы и другие колючие растения, а также хищных птиц и растений.

Помещения, в которых организуется трудовая деятельность детей, должны быть чистыми, светлыми, хорошо проветренными. Освещенность рабочего места, занимаемого каждым ребенком, особенно при организации ручного труда, должна соответствовать установленным санитарно-гигиеническим нормам.

Запрещается перенос детьми тяжестей весом более 2-2,5 кг (для ребенка старшего дошкольного возраста).

При выполнении поручений, связанных с обязанностями по столовой и уголку природы, дети могут посещать пищеблок лишь в сопровождении взрослого; при этом категорически запрещается перенос детьми горячей пищи, воды и прочих горячих предметов.

Организация труда детей в специально оборудованных комнатах допускается под руководством и в присутствии взрослого.

Категорически запрещается привлекать детей к труду, представляющему опасность инфицирования (уборка унитазов, сбор общего грязного белья, бытовых отходов и пр.)

Нельзя привлекать детей к разведению костров, сжиганию сухих листьев и мусора.

2. Требования к оборудованию и материалам

Стол, стулья, прочая мебель и оборудование, которыми пользуются дети, должны по своим размерам соответствовать их ростовым показателям.

В пользование детям даются исправные и безопасные к работе инструменты и предметы сельскохозяйственного инвентаря с хорошо закрепленными рукоятками. При этом ножницы должны быть с тупыми концами, молоток - с закрепленной ударной частью и т. д.

Запрещается использование детьми оборудования и инструментов, предназначенных для взрослых. Нецелесообразно, педагогически не оправдано и опасно применение инструментов, выпускаемых промышленностью, для игровой деятельности детей.

Все колющие и режущие инструменты должны храниться в закрытых местах и использоваться детьми лишь с разрешения и под контролем воспитателя. Швейные иглы хранятся в специальных шкатулках - игольницах; всегда с нитками, их количество систематически проверяется воспитателем.

Отбирая для детских поделок природный, бросовый и прочий материал, воспитатель всегда должен помнить о его безопасности, не брать острых сучков, режущей травы, ядовитых ягод, грибов и растений, твердой проволоки, битого стекла, спичек с неудаленной серной головкой и т. д.

Из отходов промышленного производства в работе с детьми могут быть использованы лишь те материалы и красители, которые по заключению гигиенистов не представляют опасности для здоровья детей. Запрещается использовать стекловату, стекловолокно, искусственные лаки и краски, эпоксидную смолу и органические растворители.

Воспитатель должен тщательно продумывать целесообразность предлагаемой детям работы, а также необходимость изготовления тех или иных поделок, не допускать большого скопления детских работ, не нашедшего своего применения.

Все оборудование, инструменты и материалы должны быть аккуратно, удобно и рационально размещены, содержаться в чистом и исправном состоянии в закрытых емкостях.

3. Требования к методике руководства трудовой деятельности детей в детском саду

Обучая детей различным навыкам и приемам работы, владению инструментом, воспитатель должен обеспечить четкий и грамотный их показ.

Прежде чем объединять детей для выполнения групповых или коллективных работ, воспитатель должен быть уверен в том, что каждый ребенок в достаточной степени овладел необходимыми навыками.

Во время работы с инструментами число детей, работающих одновременно, не должно превышать 4-5 человек.

При организации трудовой деятельности, требующей значительной затраты сил (перекопка земли, перенос песка, полив огорода и цветника, расчистка участка зимой и т. д.), воспитатель должен внимательно следить за

состоянием детей, не допуская их переутомления, перегрева и переохлаждения. В случае проявления у ребенка учащенного дыхания, покраснения кожи лица, выступание пота и других признаков утомления, воспитатель предлагает ему отдохнуть, а затем переключить на спокойную деятельность.

Продолжительность трудового процесса необходимо четко регламентировать, особенно при выполнении однообразной, монотонной работы (прополка, сбор ягод, протирание стульев, различные виды ручного труда): время, отводимое на нее, не должно превышать 30 минут. При этом через каждые 7-10 минут необходимо производить смену деятельности или устанавливать перерывы.

В жаркие солнечные дни труд детей в огороде и цветнике организуется в утренние часы, до завтрака, и в часы вечерней прогулки.

Воспитатель осуществляет постоянный контроль за сохранение правильной позы и осанки детей в процессе работы.

Воспитатель приручает детей работать внимательно, не отвлекаясь и не размахивая инструментами.

Все колющие и режущие инструменты воспитатель выдает и принимает от детей строго по счету.

Экскурсии, проводимые в целях ознакомления с трудом взрослых, должны быть тщательно подготовлены воспитателем с учетом возрастных особенностей и физических возможностей детей. Накануне экскурсии воспитатель уточняет предварительно намеченный маршрут, посещает запланированный объект и принимает необходимые меры к обеспечению безопасности детей, особенно при наблюдении за работой различных механизмов и сельскохозяйственной техники. Проводит беседу с детьми о правилах поведения во время экскурсии. Дети должны сопровождаться не менее 2-х взрослых.

Воспитатель в обязательном порядке знакомит детей с правилами поведения в процессе трудовой деятельности и систематически контролирует их выполнение.

4. Правила поведения детей в процессе трудовой деятельности

Воспитатель создает необходимые условия для трудовой деятельности детей, осуществляет обучение их навыкам работы с различными материалами и инструментами, обеспечивает усвоение, и выполнение детьми правил поведения в процессе труда. Дети должны знать и строго соблюдать следующие требования:

- выполнять порученную работу только на местах, отведенных для данного вида труда;
- прежде чем приступить к работе, следует надеть фартук и другую специальную одежду, засучить рукава и вымыть руки, если это необходимо, подобрать волосы;

- в соответствии с полученным заданием подготовить свое рабочее место: аккуратно, удобно и красиво расположить нужные материалы и инструменты, убедиться в их исправности;
- в процессе труда постоянно поддерживать порядок на своем рабочем месте, не допуская его захламления;
- использовать оборудование и инструменты только по их прямому назначению, применяя правила и приемы, показанные воспитателем. Инструменты, необходимые для самостоятельной деятельности можно брать только с разрешения воспитателя;
- работать внимательно, не отвлекаясь, не ходить с инструментами в руках и не мешать другим детям;
- в процессе работ иглы класть только в игольницу, гвозди в ящик или коробку, ножницы - на специальную подставку сомкнутыми концами от себя;
- отрезать нитки только ножницами, проволоку - кусачками, гвозди вытаскивать клещами;
- по окончании работы проверить состояние оборудования и инвентаря, очистить его, уложить и убрать. Рабочее место привести в порядок с помощью веника, щетки-сметки и влажной тряпки, не сдувая опилки, мусор ртом или не смахивать их руками. Затем тщательно вымыть руки, снять и убрать рабочую одежду, причесаться, поправить одежду;
- в случае даже незначительного ранения, ушиба, ссадины, немедленно обращаться к воспитателю.

Требования безопасности в умывальной и туалетной комнате

В умывальной комнате и туалете одновременно могут находиться не более 5-6 человек.

Обязательно выполнять правила гигиены в туалете: пользоваться бумагой, смывать водой унитаз, мыть руки с мылом, вытирать полотенцем только чистые руки.

Нельзя бегать, прыгать, брызгаться водой, трогать уборочный инвентарь, бросать мелкие предметы и игрушки в унитаз и доставать их оттуда; виснуть на полотенцесушителе и перегородках между унитазами, забираться на решетку батареи и подоконник; самостоятельно пользоваться душем. Дети постоянно должны находиться под наблюдением воспитателя.

Требования безопасности при организации прогулки:

- помощник воспитателя должен сопровождать детей на прогулку и с прогулки, педагогам необходимо держать в поле зрения всех детей, наблюдать за детьми и при необходимости прийти на помощь;
- обязанность воспитателя – следить за температурным режимом и в соответствии с погодными и температурными условиями следить за одеждой детей и за тем, чтобы у ребенка был головной убор;
- предварительно перед прогулкой необходимо осмотреть участок на предмет безопасности;

- хождение босиком по траве, асфальту, песку на участке разрешается только после осмотра территории воспитателем на безопасность;
- игры с песком в песочнице допускается только при условии ежедневной перекопки и ошпаривания песка кипятком;
- воспитатель должен соблюдать установленный режим, длительность прогулок, смену деятельности детей (подвижная, малоподвижная);
- для предупреждения переутомления, перегрева, переохлаждения детей во время прогулки, игр, труда необходимо чередовать виды деятельности от подвижной к малой в зависимости от плана проведения прогулки;
- обеспечить страховку, контроль воспитателем во время скатывания с горки, скольжения по ледяным дорожкам, катания на качелях, лазании, спрыгивания с возвышенности, спортивного оборудования, метания, катания на самокате, лыжах, велосипеде и др.;
- не разрешается проводить игры около водоемов, прогулки возле проезжей части дороги;
- не допускается организация и проведении прогулки на одном игровом участке одновременно двум группам воспитанников;
- не оставлять детей во время прогулок без наблюдения воспитателя;
- запрещаются игры с водой в ветреную и холодную погоду;
- воспитатель обеспечивает наблюдение, контроль за спокойным выходом детей из помещения и спуска с крыльца;
- запрещено лазание детей по перилам, заборам, деревьям;
- воспитатель обеспечивает контроль за выполнением детьми требований личной гигиены (запрещается брать в руки, в рот грязные предметы, снег, сосульки, не бросать друг в друга песком, землей);
- в случае самовольного ухода ребенка с прогулки воспитатель должен срочно сообщить об этом заведующему, родителям (законным представителям), в отделение полиции. Немедленно организовать поиск ребенка, назвать приметы: внешний вид, возраст, описать одежду;
- при несчастном случае воспитатель должен оказать ребенку первую медицинскую помощь, немедленно сообщить об этом заведующему, медицинской сестре, родителям (законным представителям), при необходимости вызвать врача и доставить ребенка в больницу.

Требования безопасности во время экскурсии:

- при проведении экскурсий предварительно осмотреть маршрут движения детей с целью безопасного пребывания (территория должна быть очищена от мусора, битого стекла, сухостоя), исправность игрового оборудования, малых архитектурных форм;
- при проведении экскурсий за пределы территории детского сада воспитатель берет с собой медицинскую аптечку с набором обязательных медикаментов и перевязочных средств;

- при проведении экскурсий воспитатель должен соблюдать установленный режим, длительность экскурсии, смену деятельности воспитанников (подвижная, малоподвижная).

- согласовать с медсестрой возможность выхода детей на экскурсию в зависимости от состояния погодных условий, температуры воздуха. Убедиться в наличии аптечки и ее укомплектованности;

- поставить в известность заведующего, медсестру о готовящейся экскурсии за пределы территории детского сада;

- необходимо знать списочный состав детей перед выходом на экскурсию и по возвращении в детский сад;

- осмотреть одежду, обувь детей на соответствие погодным условиям, В жаркие летние дни дети должны иметь светлые головные уборы;

- соблюдать питьевой режим, есть только мытые фрукты, ягоды, корнеплоды;

- для предупреждения переутомления, перегрева, переохлаждения детей во время экскурсии, необходимо чередовать виды деятельности;

- обеспечить страховку, контроль воспитателем во время скатывания с горки, скольжения по ледяным дорожкам, катания на качелях, лазании, спрыгивания с возвышенности, спортивного оборудования, метания, катания на самокате, лыжах, велосипеде и др.;

- не разрешается проводить экскурсии, игры около водоемов, возле проезжей части дороги;

- при переходе дороги необходимо разъяснять детям правила дорожного движения;

- не оставлять детей во время экскурсии без наблюдения воспитателя.

Требования безопасности по окончании прогулки, экскурсии:

- проверить детей по списку;

- очистить верхнюю одежду детей (в зависимости от погодных условий);

- привести в порядок выносной материал, орудие труда (очистить от земли, песка, снега);

- организовать спокойный заход детей в помещение детского сада под присмотром воспитателя и помощника воспитателя;

- обеспечить просушивание мокрой одежды, обуви после дождя или в зимнее время года;

- организовать выполнение гигиенических процедур: посещение туалета, мытье рук с мылом;

- вымыть и убрать в специальное отведенное место выносной игровой материал.

Обеспечение безопасности жизни и здоровья детей при использовании спортивных снарядов и физкультурного оборудования:

- недопустимо оставление детей одних, без присмотра около спортивных снарядов;
- необходимо развивать чувство самостраховки у детей, при страховке на одном из снарядов взрослый должен стоять так, чтобы в поле зрения держать всю группу, во время прыжков с высоты или на твердую основу необходимо на пол класть два поролоновых мата;
- необходимо использовать поддержку детей взрослым при соскоке после виса на перекладине;
- все предметы физкультурного оборудования должны быть гладко выструганными, не иметь трещин, с гладкими углами;
- следует систематически проверять крепления спортивных снарядов, а также крепления основных стоек к стене и потолку, полосу препятствий из спортивных снарядов нужно располагать по краям площадки, чтобы в поле зрения были все дети;
- оборудование должно быть безопасным и надежно закреплено, на спортивных площадках почва должна быть ровной и утрамбованной, без ямок и бугорков и выпирающих корней деревьев;
- пол в спортивном зале к началу ОУД должен быть сухим и чистым;
- в зимнее время площадки регулярно должны очищаться от снега;
- осуществление контроля за величиной нагрузок и состоянием организма по внешним признакам;
- в целях обеспечения безопасности жизни и здоровья ребенка необходимо уже с 3-летнего возраста учить правилам пользования спортивным инвентарем, помимо объяснений, следует давать детям возможность почувствовать правильную и неправильную технику захвата и постановки ног, чтобы они могли применить самостраховку и освоить технику безопасности;
- при выполнении упражнений с предметами следить за достаточным интервалом и дистанцией между детьми.

Правила безопасности в дошкольной организации во время аварийных ситуаций.

Во время возникновения чрезвычайной ситуации нельзя поддаваться панике. Это может быть авария, пожар, стихийное бедствие. Первоначальная задача каждого – спасти детей своей группы, после чего доложить о результатах заведующей дошкольной организации или методисту. Очень важно четко выполнять все их указания. Каждый воспитатель должен понимать, что несет большую ответственность за жизнь и здоровье ребенка.

Эвакуационные входы и выходы не должны быть завалены ненужными предметами. Важно держать двери закрытыми изнутри с помощью небольшого, легко открывающегося засова. Подход к двери должен быть свободным. В случае если огонь проник в комнату, окна открывать нельзя, потому что из-за сквозняка возможно обильное возгорание. Чтобы быстрее выбраться из горящего помещения, нужно встать на четвереньки и ползти к

выходу, прикрывая в этот момент нос и рот мокрой тканью. Если во время пожара загорелась одежда ребенка, его нужно обернуть мокрой тканью и прижать ткань к телу, чтобы прекратить проникновение кислорода. Ни в коем случае нельзя пользоваться огнетушителем для тушения одежды. Из-за этого могут возникнуть дополнительные химические ожоги. Поиск детей в горящем помещении прекращается только в том случае, если проверены все помещения детского сада.

В случае аварийной ситуации или пожара дети выводятся на игровую площадку и сообщается заведующему или в случае его отсутствия методисту о результатах эвакуации из помещения.

Нельзя использовать в группах, где находятся дети, электрические кипятильники и чайники, а также устраивать в нежилых помещениях склады макулатуры или хранить легковоспламеняющиеся металлы и строительные материалы. Нельзя устраивать в закрытых помещениях фейерверки, зажигать свечи, бенгальские огни.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Безопасная образовательная среда включает не только организацию защиты всех участников образовательного процесса от чрезвычайных ситуаций, таких как пожары, природные, экологические и техногенные катастрофы, террористические угрозы, экстремизм и насилие над личностью, но и транспортный и бытовой травматизм, недостаточно защищенные условия групповой комнаты, физкультурного зала и др., незаконное вторжение в личное и информационное пространство. Это также умение правильно оценивать внешние факторы и оперативно и адекватно реагировать на них. Только при одновременном учете всех этих факторов можно говорить о создании действенной системы комплексной безопасности.

Современная дошкольная организация представляет собой сложную систему, компонентами которой в первую очередь являются люди, материальные средства, сложное техническое оборудование. Все, что окружает человека во время его работы, жизнедеятельности, требует особого внимания, поэтому должна быть разработана четкая система мер по обеспечению безопасного образовательного пространства включающая:

- постоянное обновление нормативно-правовой базы по формированию безопасной образовательной среды;
- совершенствование механизмов управления безопасностью образовательной среды, создание команды, четкое распределение обязанностей;
- создание здоровых и безопасных условия труда в дошкольной организации и условий для безопасного образовательного процесса.

Интеграция всех элементов системы безопасности обеспечивает эффективность решения проблем данного направления. Только упорядоченность и согласованность всех элементов дают требуемое качество и эффективность системы безопасности дошкольной организации. Неправильное сочетание или неготовность отдельных элементов системы могут привести к крайне негативным последствиям.

Таким образом, приоритетность обеспечения безопасной образовательной среды детского сада очевидна - она является одной из важнейших составляющих деятельности дошкольной организации. Решать

эту проблему необходимо комплексно с созданием и развитием современных правовых, организационных и методических основ обеспечения безопасности дошкольной организации.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	20
2. Инструкция по обеспечению безопасной образовательной среды	21
3. Заключение	35